

izobraževanje še pomanjkljivo. V Monakovem je naslikal sv. Irijo, ki priča o vtisku, ki ga je nanj napravil Gabriel Max. L. 1877. je razstavil v „Salonu“ „Svatební průvod královny Dagmary“ in „Obětí náboženského fanatismu“. Zelo je iznenadila l. 1878. slika „Poselství krále Ladislava ke dvoru francouzskému“, za katero je prejel drugo nagrado v pariškem „salonu“ in veliko medalijo v Berlinu. S tem umotvorom se konča zanj doba hudih bojov. V letih 1880–1882. je razstavil „Dopis“, „Předčítání bible“, „Představení pěvce“, „Babiččiny imeniny“, „Pan strýček“ in še nekatere druge manjše podobe. Izdelal jih je po svojem potovanju na Nizozemsko l. 1879. Znamenita je tudi slika „Karel IV. a Laura na dvoře papežském v Avignoně“ in „Kolumbus“, ki je bil

V. Št. Brožík.

podlaga njegovi sliki l. 1885. „Kolumbus na dvoře španělském“. Omeniti treba še „Slavnost u Rubense“, „Císař Rudolf u svého alchymisty“, „Pěvec ballad“, „Přemyslovci, Lucemburgové a Habsburgové“, „Defenestrace“, „Polyxena z Lobkovic (1893)“, „Zvolení Jiřího z Poděbrad za krále českého“ in l. 1895. ogromno sliko „Tu felix Austria nube“. Poleg teh je naslikal še mnogo manjših slik in portretov, kakor gospo Šamberkovo, izvrstno igralko, virtuoza na gosli Fr. Ondříčka in predsednika akademije Jos. Hlavka.

Dokler si Brožík ni pridobil slovečnega imena, je živel dokaj težavno, kajti boriti se je moral s hudimi zaprekami. A že od mladih nog vaje stradal, je srečno premagal vse nadloge.

1) Žrtev.

Rodil se je na samoti Hamri v okraju plzenjskem dne 5. marca l. 1851. Oče mu je bil reven kotljar, ki se je poleg rokodelstva bavil tudi z malim gospodarstvom, katero je imel v najemu. Ko je bil Vaclav star tri leta, so se stariši preselili v Košiče pri Pragi, kjer je obiskaval ljudsko šolo. Na to je vstopil v litografično delavnico. Ko pa je zavod prenehal v vojskinem l. 1866., je delal do svojega sedemnajstega leta v smihovski tovarni za porcelan. Posebno veselje je kazal do slikarstva; vsako stvar, ki mu je ugajala, je naslikal. S tem je opozoril nase nekatere dobrotnike in prijatelje umetnosti, ki so mu omogočili obiskovanje praške slikarske akademije. A razmerje na akademiji mu ni ugajalo; zato se je oklenil mojstra Lauferja in od njega šel v Draždane, kjer tudi ni ostal dolgo časa. Za tem ga vidimo zopet v Pragi, nato v Monakovem in slednjič v Parizu, kjer se je oženil s hčerjo trgovca Sedelmayerja. L. 1884. je bil imenovan za člana častne legije francoske, l. 1890. pa za njenega častnika. L. 1889. je bil odlikovan tudi na Avstrijskem. L. 1895. so ga imenovali za profesorja na razširjeni slikarski akademiji v Pragi, kateri je tudi večkrat načeloval. Ko je dovršil sliko „Tu felix Austria nube“, je dobil plemstvo od avstrijskega cesarja. Ta slika je zdaj v dvornem muzeju na Dunaju.

Brožík je bil dober rodoljub. Ko so ga l. 1884. naprosili, naj pošlje kako sličico, da se obdario otroci v Litomeričah, je napravil in poslal iz Pariza sliko, vredno 2000 fr. „Osrednja Šolska Matica“ jo je dobro prodala. Žal, da se včasih husitske misli preveč kažejo v njegovih slikah.

V najlepših letih je moral na oni svet. Mrzlica, katera je skozi pol leta njegovo zdravje izpodkopavala, je pretrgala nit njegovega delavnega življenja. Bodi mu trajen spomin!

H.

Češka slovstvena zgodovina za širše občinstvo je izšla v krasno ilustrirani izdaji „Pisemnictví české slovem i obrazem od nejdávnějších dob až po naše časy“. (Založila Grosman in Svoboda.) Knjigo je spisal Václav Flajšhans. Okrašena je s 453 podobami in ima 48 prilog. V novejši češki književnosti sta dve struji: Ena narodna, druga mednarodna, realistiško-skeptična, katero zastopa Masaryk. Pisatelj Flajšhans je nasprotnik Masarykov, kar v knjigi odločno kaže. Tudi ni dal v knjigo njegove slike, dasi vidimo v njej obraze manj vplivnih književnikov.

„Z ognjem in mečem.“ Sarah Bernhardt je priredila za oder slavni Sienkiewiczzev roman „Z ognjem in mečem“. Drama se prvič uprizori v Parizu.

Jubilej V. G. Korolenka. Malorusi so svečano proslavili 14. nov. 1903. dvajsetletnico literarnega delovanja svojega slavnega pisatelja Vladimira Galaktonoviča Korolenka. Ta dan so po celi prostrani Rusiji priredili slavnostna zborovanja, pri katerih so

se čitale razprave o literarnem delovanju slavljenčevem; uredniki mnogih priznanih ruskih beletrističnih listov pa so v slavo jubilarju napravili svečan banket. Slavljenec sam je dobil mnogobrojne čestitke od raznih korporacij, znanstvenih društev, mnogih redakcij, vseučilišč in svojih prijateljev in čestilcev — kar je vse jasen dokaz, kako se ceni delovanje Korolenkovo v ruski književnosti. J. D.

Grof Lev Tolstoj je bil v preteklem poletju večkrat opasno bolan. V zadnjih dveh mesecih pa se počuti zdravega. Pridejo mu trenutki, v katerih se čuti pesnik mlajšega kakor je v resnici. Vsi, ki občujejo z njim, pripovedujejo, da se čudijo njegovi telesni in duševni živahnosti. Zdaj zopet mnogo piše. Pred kratkim je napisal več basni in legend in razpravo o Sheakespearju, katerega ocenjuje na čisto nov način.

Število Slovanov. Profesor Niederle je sestavil približno statistiko vseh Slovanov ob začetku dvajsetega stoletja. Podaja nam sledeča števila: Rusov 95.300.000 (v tem številu je obseženih 32 milijonov Malorusov), Poljakov 19.125.000, Čehov 9.500.000 (tu je všteti 2.100.000 Slovakov), lužiških Srbov 156.800, Slovencev 1.450.000, Srbo-Hrvatov 8.210.000 in Bolgarov 4.850.000. Skupno število Slovanov se ceni: najvišje na 138.591.800 in najnižje na 136.987.518. Popolnoma gotovega števila seveda ni zdaj še mogoče najti. Nemcev je Langhans naštel 84.793.000.

Življenjepis Pija X. je izšel nedavno v nemškem jeziku: Papst Pius X. Ein Lebensbild des Heiligen Vaters. Mit einem Rückblick auf die letzten Tage Leos XIII. Von Msgr. Dr. Anton de Waal, Rektor des Campo santo bei St. Peter in Rom und apostolischen Protonotar. Mit einem Titelbild „Papst Pius X.“ und 137 Abbildungen im Text. München, Allgemeine Verlagsgesellschaft. 164 S. M. 4. — Najprej popisuje znani pisatelj karakteristične poteze papeža Leona XIII., in nato natančno našteva dogodke iz življenja sedanjega papeža, zlasti izza konklava.

Herbert Spencer. Nedavno je umrl glasoviti angleški modroslovec Herbert Spencer. Izkušal je na podlagi evolucijske teorije sestaviti novo moralo — nravnost darviniškega boja za obstanek. Postavil se je čisto izven krščanstva. Po njem je absolutno dobro to, kar „množi življenje in zanika bolest“; ne po dolžnosti, ampak po slasti se naj ravnajo člo-

veška dejanja. To je seveda nauk, ki ne more biti človeštvu nraavno vodilo. Spencer je svoj nauk objavil v knjigi „Data of Ethics“. Temeljito razpravlja o njegovih nazorih Viktor Cathrein v knjigi „Die Sittenlehre des Darwinismus“, v kateri kaže, da ti nauki niso nraavni, ampak nraavnost nenraavni in človeštvu škodljivi.

Mascagni je dovršil novo opero „Maria Antoinette“, ki so jo uprizorili nedavno v Rimu.

Makedonski vstaši napadejo turško baterijo.

Z makedonskega bojišča se sliši zdaj le malo glasov. Nesrečni vstaši prezebajo v gozdih v lakoti in mrazu. Prošli teden je bil na slovenskem voditelj Orlovec. V Ljubljani ni smel govoriti, pač pa je v Trstu popisoval bedo in revščino svojih trpečih sobratov. Spomladi se začne boj iznova. Naša slika nam kaže prizor iz lanských bojev: Vstaši poganjajo z dinamitom v zrak turško baterijo. Makedonci so pripravljeni, tudi nadalje se boriti za svobodo — do zmage ali do smrti!

